

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Lublinie

**Sytuacja osób długotrwale bezrobotnych
na rynku pracy województwa lubelskiego**

Lublin, 2022 r.

Opracowanie

Angelika Bil

Wydział Badań i Analiz

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Copyright by Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Publikacja jest dostępna bezpłatnie

Publikacja elektroniczna: [WUP w Lublinie](#)

Opublikowano na licencji Creative Commons

Uznanie autorstwa 3.0 Polska (CC BY-SA 3.0)

Lublin 2022 r.

Spis treści

Spis treści.....	3
Wstęp	4
1 Przestrzenne i czasowe uwarunkowania długotrwałego bezrobocia.....	5
1.1 Długotrwałe bezrobocie w Polsce i województwie lubelskim	5
1.2 Długotrwałe bezrobocie w UE	7
2 Analiza populacji długotrwałe bezrobotnych w województwie lubelskim.....	9
2.1 Długotrwałe bezrobotne kobiety	9
2.2 Osoby niepełnosprawne długotrwałe bezrobotne.....	11
2.3 Wykształcenie długotrwałe bezrobotnych	13
2.4 Staż pracy długotrwałe bezrobotnych.....	14
2.5 Wiek długotrwałe bezrobotnych.....	15
2.6 Formy wsparcia dla długotrwałe bezrobotnych.....	16
3 Długotrwałe bezrobotni według zawodów	18
4 Podsumowanie.....	21

Wstęp

Długotrwałe bezrobocie jest szczególnie szkodliwym rodzajem bezrobocia zarówno dla gospodarki kraju jak i dla osób nim dotkniętych. Według ustawy takie osoby pozostają bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Takie bezrobocie jest brakiem równowagi na rynku pracy, a co za tym idzie przewagi podaży siły roboczej na popytem na nią. Natomiast z drugiej strony powoduje niekorzystne skutki w takich sferach życia jak ekonomiczna czy społeczna. W tej pierwszej łączy się to brakiem wykorzystania zasobów kadrowych na rynku pracy, w drugiej powoduje degradację zawodową, pogorszenie się sytuacji materialnej. Długie pozostawanie bez pracy może również wpłynąć na sferę psychiczną. Osoby, które pozostają bez pracy przez długi okres czasu tracą motywację do jej szukania. Poza tym słabnie ich samoocena, a umiejętności, bądź kwalifikacje stają się nieaktualne. Długotrwałe bezrobocie może wiązać się z zagrożeniem ubóstwem czy wykluczeniem społecznym. Pozostawanie bez legalnej pracy dużej zbiorowości społecznej jest także niekorzystne dla gospodarki i finansów publicznych. Niektóre z tych osób są niezaradne życiowo i regularnie korzystają z pomocy społecznej.

Jest kilka czynników, które są powiązane z ryzykiem długotrwałego bezrobocia, a są to: płeć (najczęściej kobiety), wiek, wykształcenie, staż pracy, ale także niepełnosprawność. W analizie przedstawiono jak bezrobocie osób w szczególnej sytuacji, do których są zaliczani długotrwałe bezrobotni, wygląda w Polsce, Unii Europejskiej, a co najważniejsze w województwie lubelskim.

1 Przestrzenne i czasowe uwarunkowania długotrwałego bezrobocia

1.1 Długotrwałe bezrobocie w Polsce i województwie lubelskim

Liczba osób bezrobotnych, w Polsce oraz województwie lubelskim, w ostatnich latach spadła. Od marca 2020 r., kiedy na świecie wybuchła pandemia COVID-19, życie gospodarcze uległo pewnej zmianie. W czasie dwóch lat pandemii gospodarka była zamykana i na nowo otwierana (lockdown), na chwilę zmieniły się przyzwyczajenia np. w podróżowaniu (często nie można było tego robić lub aby to zrobić wymagano posiadania certyfikatów szczepień, noszenia maseczki itp.). Takie zawirowania niestety tylko wzmocniły grupę długotrwałe bezrobotnych, w tym negatywnym wydzwieku. Pomimo, że ich liczba uległa zmniejszeniu od 2017 r., podobnie jak liczba bezrobotnych ogółem, to jednak dalej jest to spora grupa (tabela 1). Warto dodać, że zdecydowana większość tej grupy bezrobotnych nie ma prawa do pobierania zasiłku. Zasiłek należy się osobom, które wcześniej pracowały i osiągały minimalne wynagrodzenie krajowe (przysługuje on przez okres od 180 do 365 dni). Na koniec czerwca 2022 r. zasiłek wśród długotrwałe bezrobotnych pobierały zaledwie 124 osoby (tj. 2,1%).

Tabela 1 Długotrwałe bezrobotni i ogółem zarejestrowani w latach 2017-VI 2022

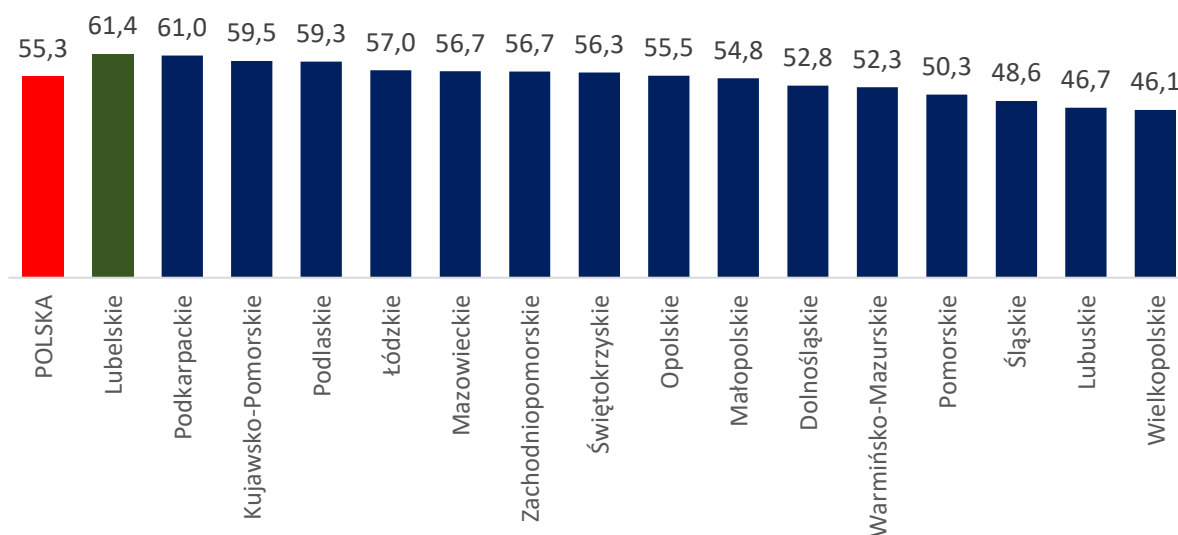
Rok	XII 2017	XII 2018	XII 2019	XII 2020	XII 2021	VI 2022
Liczba bezrobotnych ogółem	81 221	74 449	69 379	76 505	66 244	61 342
Liczba długotrwałe bezrobotnych	48 214	42 962	38 514	43 636	40 887	37 692
odsetek	59,4%	57,7%	55,5%	57%	61,7%	61,4%

Źródło: wyliczenia własne na podstawie danych WUP w Lublinie

W Polsce na koniec czerwca 2022 r. długotrwałe bez pracy pozostawało 55,3% osób zarejestrowanych w PUP. Natomiast w województwie lubelskim aż 61,4% - wynik ten był ponownie najwyższy w kraju. Jednocześnie jest to wynik wyższy o 6,1 punktu procentowego od odsetka dla całej Polski. Odsetek długotrwałe bezrobotnych z województwa lubelskiego jest wyższy aż o 15,3 punktu procentowego niż w województwie wielkopolskim. Od wielu lat województwo wielkopolskie ma jedną z najniższych stóp bezrobocia w kraju. Ponad 60% udziału długotrwałe bezrobotnych w ogóle bezrobotnych odnotowano w jeszcze jednym

województwie - podkarpackim (61%). Natomiast najmniejszy odsetek po województwie wielkopolskim posiadały: lubuskie (46,7%) i śląskie (48,6%).

Wykres 1. Odsetek długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych – województwo lubelskie na tle kraju

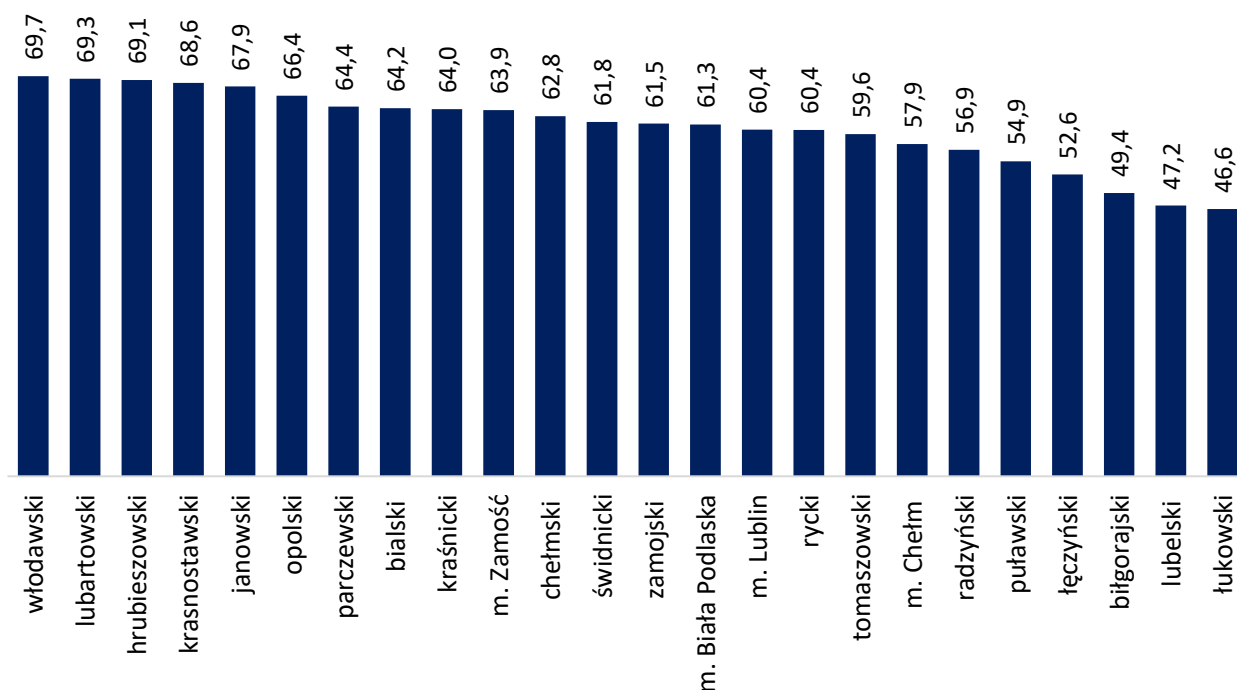
Źródło: wyliczenia własne na podstawie danych ze strony psz.praca.gov.pl/

Województwo lubelskie jest bardzo zróżnicowane przestrzennie pod kątem długotrwałego bezrobocia. Najwyższy odsetek wynosi 69,7% dla powiatu włodawskiego i jest on o 23,1 punkty procentowe wyższy niż dla powiatu łukowskiego (46,6% najniższy odsetek). Na drugim miejscu z wysokim odsetkiem były powiaty lubartowski (69,3%) i hrubieszowski (69,1%). Jeśli zaś chodzi o powiaty z najniższymi odsetkami to poza łukowskim były to lubelski (47,2%) i biłgorajski (49,4%).

Jednocześnie powiaty o najwyższych odsetkach długotrwale bezrobotnych są zarówno powiatami z najwyższą stopą bezrobocia w województwie. Stopa bezrobocia dla tych powiatów wynosiła we włodawskim - 13,2%, hrubieszowskim - 11% oraz lubartowskim - 9,7%.¹ Natomiast powiaty z najniższym odsetek długotrwale bezrobotnych to także te, w których stopa bezrobocia jest stosunkowo niska.

¹ Stopa bezrobocia na koniec czerwca 2022 r.

Wykres 2 Udział długotrwałe bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiatach (w %)

Źródło: wyliczenia własne na podstawie sprawozdań miesięcznych MRPI-01 – czerwiec 2022

1.2 Długotrwałe bezrobocie w UE

Z długotrwałym bezrobociem boryka się nie tylko polski rynek pracy, ale również europejski. Niestety ostatnie dane o tej grupie w Unii Europejskiej pochodzą z 2020 r. i nie obejmują jeszcze skutków pandemii. A te mogą odwrócić trend spadkowych z ostatnich lat. Z posiadanych danych wynikało, że 35% z 15 mln osób, które poszukiwały pracy w UE (5,3 mln) nie miało pracy przez co najmniej 12 miesięcy.² Stopa bezrobocia dla tej grupy w okresie 2020 r. w większości krajów Unii spadała. Między państwami członkowskim są znaczące różnice. Przeciętnie wynosiła ona 2,5%. Najtrudniejsza sytuacja występowała w Grecji, gdzie 10,5% osób aktywnych zawodowo pozostało bez pracy powyżej 12 miesięcy. Kolejne państwa z wysoką stopą, ale jednak o połowę niższą niż Grecja, to Włochy (5,1%) oraz Hiszpania (5%). Nasz kraj należał do grupy państw z dużą lepszą sytuacją. W 2020 r. stopa długotrwałe bezrobotnych w Polsce wynosiła tylko 0,8%, lepsze były tylko Czechy 0,6%. Innymi krajami, które posiadały także niską stopę długotrwałego bezrobocia były: Dania,

² [Bezrobocie długotrwałe w UE wymaga bardziej konkretnych działań](#)

Holandia, Norwegia (po 0,9%) oraz Niemcy, Malta, Szwecja i Węgry (po 1,1%).³ Długi czas pozostawania bez pracy w takim sam sposób dotyczy kobiety, jak i mężczyzn. Z raportów przekazanych od 29 krajów, 16 wskazało przewagę mężczyzn jako osób długotrwale bezrobotnych. W 11-tu krajach to kobiety przeważały, a w dwóch (Polska i Holandia) stopa dla obu płci była jednakowa.⁴ W Grecji, w której ogólna stopa była najwyższa, w podziale na płeć także widać było znaczne różnice - dla kobiet była wyższa o 5,3 punkty procentowe niż dla mężczyzn. W Hiszpani ten wskaźnik był wyższy o 2 punkty procentowe z niekorzyścią dla kobiet, a na Litwie wskazywał przewagę mężczyzn - o 1,4 punkty procentowe. Nie tylko stopa długotrwałego bezrobocia potwierdza wysoki udział tej grupy na terenie Grecji, ale także ich wysoki odsetek na terenie tego kraju i utrzymuje się ona na takim poziomie od wielu lat. Na koniec 2020 r. wynosił on aż 66,5% w ogólnej liczbie bezrobotnych.⁵

Tabela 2 Odsetek długotrwale bezrobotnych (w wieku 15-74 lat) wśród ogółu bezrobotnych w UE w latach 2015-2020

Kraje	2015	2016	2017	2018	2019	2020
UE-27	49,6	48	46,3	44,4	41,4	35,4
Belgia	51,7	51,6	48,6	48,7	43,5	41,6
Bułgaria	61,2	59,1	55	58,4	56,6	45
Czechy	47,3	42,1	35	30,5	30	22,1
Dania	25,7	20,4	20,5	19,1	16,4	16,4
Niemcy	43,6	40,8	41,7	40,9	37,8	29,6
Estonia	38,3	31,6	33,5	24,9	20	17,1
Irlandia	53,6	50,5	44,9	36,3	32,1	23,6
Grecja	73,1	72	72,8	70,3	70,1	66,5
Hiszpania	51,6	48,4	44,5	41,7	37,8	32,1
Francja	43,9	45,4	45,1	41,6	40	36,5
Chorwacja	63,1	50,7	41	40,2	35,8	28,1
Włochy	58,1	57,4	57,8	58,1	56	51,5

³ Dane te różnią się od tych podawanych wcześniej ze względu na sposób naliczania ich przez Eurostat. Osobę bezrobotną definiuje się jako osobę w wieku 15–74 lat, która pozostawała bez pracy podczas tygodnia referencyjnego, jest obecnie gotowa do podjęcia pracy i albo aktywnie szukała pracy w ciągu ostatnich czterech tygodni, albo już znalazła pracę rozpoczynającą się w okresie następnym trzech miesięcy. Okres bezrobocia definiuje się jako czas poszukiwania pracy lub czas, jaki upłynął od ostatniego zatrudnienia (jeżeli jest krótszy niż czas poszukiwania pracy). Definicja ta jest zgodna z wytycznymi Międzynarodowej Organizacji Pracy. Eurostat generuje dane na temat bezrobocia długotrwałego w ujęciu bezwzględny, jako odsetka ludności aktywnej zawodowo oraz jako odsetka całkowitego bezrobocia.

⁴ [Raport rynkowy Długotrwałe bezrobocie w Polsce i Europie](#)

⁵ [Wsparcie ESF na rzecz zwalczania bezrobocia długotrwałego](#)

Kraje	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cypr	45,6	44,4	40,6	31,7	29,1	28,1
Łotwa	45,3	41,4	37,6	41,6	38	27,3
Litwa	42,9	38,3	37,6	32,2	30,6	29
Luksemburg	284	34,8	38,1	24,7	22,8	25,5
Węgry	45,6	46,5	40,4	38,5	31,9	26,2
Malta	50,1	50,5	50,8	48,1	25,1	25,5
Holandia	42,9	41,5	39,5	36,6	30,3	23,2
Austria	29,2	32,3	33,4	28,9	25,1	24,5
Polska	39,3	35	31	26,9	21,6	20
Portugalia	57,4	55,4	49,9	43,7	42,6	33,3
Rumunia	43,9	50	41,4	44,1	42,4	29,9
Słowenia	52,3	53,3	47,5	42,9	43	38,8
Słowacja	65,8	60,2	62,4	61,8	58,2	47,8
Finlandia	24,4	25,7	24,2	21,8	17,6	15,4
Szwecja	19,6	18,3	18,5	17,2	13,7	13,9

Źródło: [Wsparcie ESF na rzecz zwalczania bezrobocia długotrwałego](#)

2 Analiza populacji długotrwale bezrobotnych w województwie lubelskim

2.1 Długotrwale bezrobotne kobiety

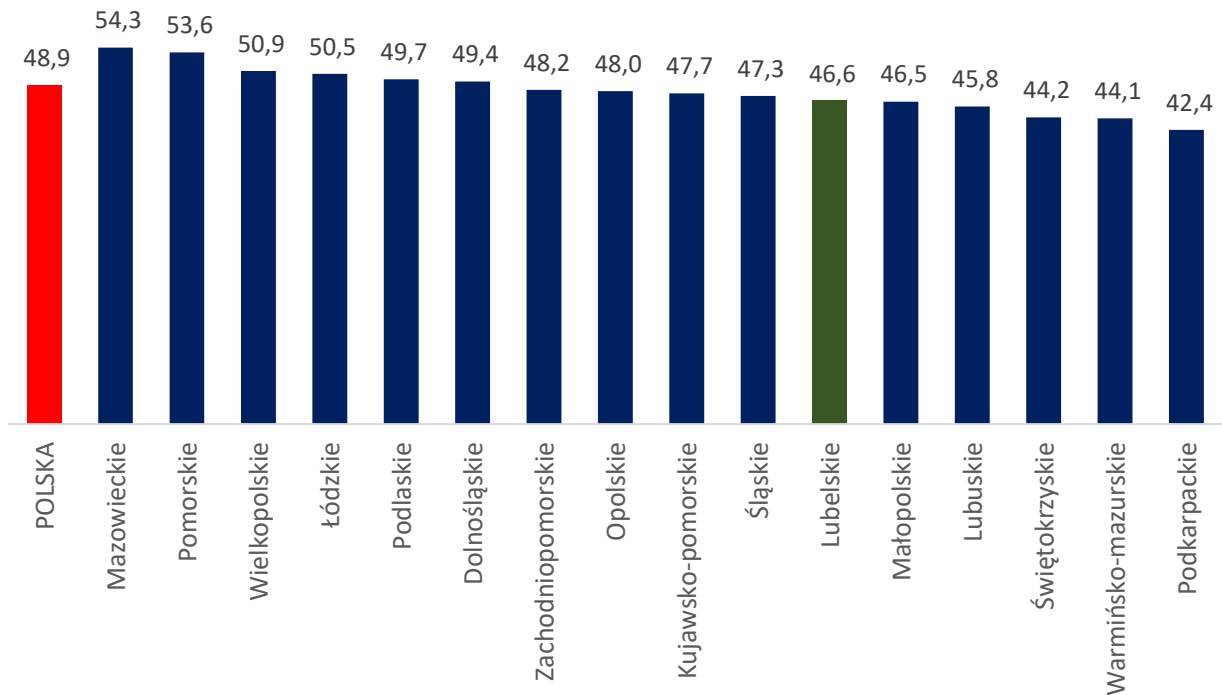
W grupie długotrwale bezrobotnych dominują kobiety - ich udział na koniec czerwca 2022 wynosił 20 033 (tj. 53,2%). Na koniec 2021 r. było ich 53,2%, 2020 r. - 54,1%, 2019 r. - 56%, 2018 r. - 55,4%, 2017 r. - 53,9%. Co prawda nie jest to znacząca przewaga nad mężczyznami pozostającymi długotrwale bez pracy, ale sytuacja ta utrzymuje się od lat. Według danych BAEL na koniec I kwartału 2022 r. aktywnych zawodowo kobiet było tylko 45,3% (416 tys.). Wśród aktywnych zawodowo przeważali mężczyźni 54,7% (503 tys.). Podobnie wygląda sytuacja przy wskaźniku zatrudnienia⁶, gdzie ogółem wyniósł on 53,4% dla województwa lubelskiego. W podziale na płeć wskaźnik ten posiadał wartość 60,9% dla mężczyzn i tylko 46,6% dla kobiet.⁷ Warto dodać, że pod kątem tego wskaźnika dla kobiet region plasuje się

⁶ Wskaźnik zatrudnienia - udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15-89 lat (ogółem lub danej grupy).

⁷ [Aktywność ekonomiczna ludności w województwie lubelskim. Stan w I kwartale 2022 r.](#)

na 11 pozycji licząc on najwyższego. Tylko w 4 województwach ten wskaźnik jest wyższy niż 50%, są to: mazowieckie (54,3%), pomorskie (53,6%), wielkopolskie (50,9%) i łódzkie (50,5%).

Wykres 3 Wskaźnik zatrudnienia kobiet w poszczególnych województwach (w %). Stan na koniec I kwartału 2022 r.

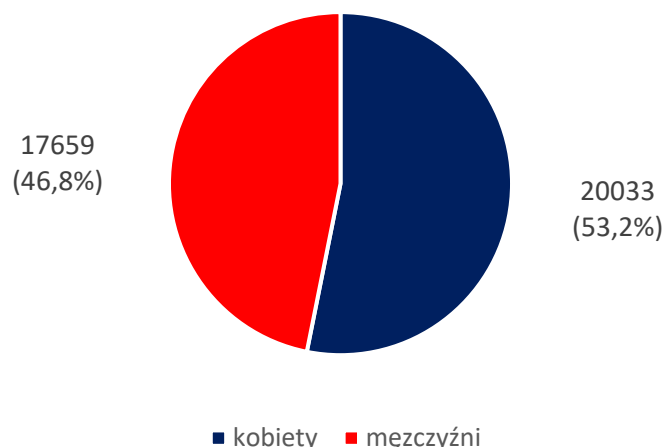

Źródło: [Bank Danych Lokalnych GUS](#)

Taka sytuacja jednoznacznie pokazuje niższą pozycję kobiet na rynku pracy i trudniejszą sytuacją zatrudnieniową. Inność ról i funkcji życiowych (np. ciąża, macierzyństwo) powoduje że są one zagrożone bezrobociem w większej mierze niż mężczyźni, pomimo tego, że wprowadza się różne ułatwienia mające zapewnić możliwość lepszego godzenia życia zawodowego i rodzinnego. Innym problemem, może być to, że kobiety pracują lub mogą pracować w mniejszej liczbie zawodów. Kolejną kwestią jest funkcjonujący w świadomości wielu Polaków „tradycyjny” podział ról - tzn. że to mężczyzna zarabia pieniądze, a kobieta zostaje w domu i zajmuje się dziećmi.

Na koniec czerwca 2022 r. sytuacja długotrwale bezrobotnych kobiet w Polsce była gorsza niż w Lubelskiem. Ich odsetek w kraju wynosił 56,8% i był wyższy o 3,6 punktu procentowego niż województwie. Porównując te dane z czerwcem 2021 r. sytuacja zmieniła się bardzo nieznacznie.

Wykres 4 Długotrwanie bezrobotni na koniec czerwca 2022 r. w województwie lubelskim

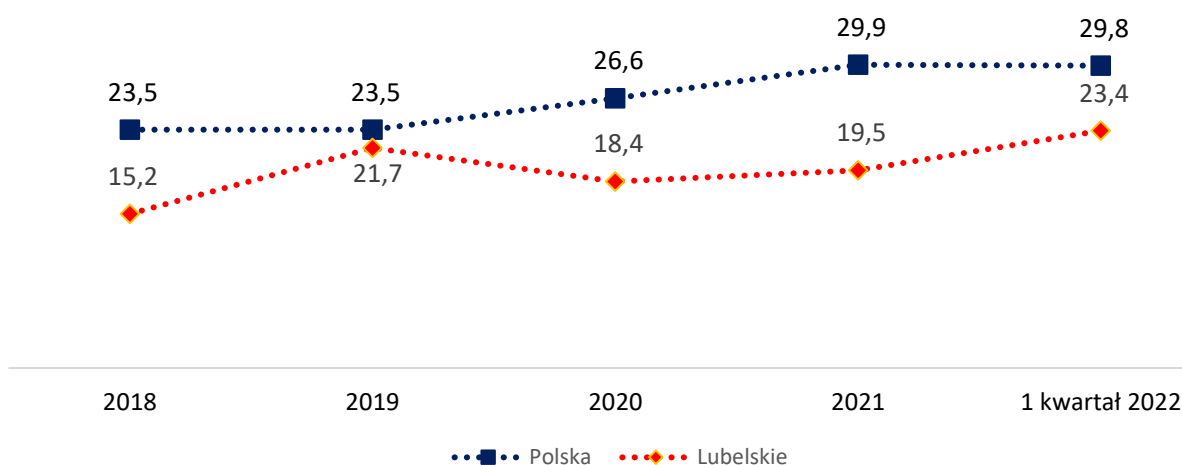
źródło: opracowanie własne

2.2 Osoby z niepełnosprawnością długotrwale bezrobotne

Długotrwale bezrobocie dotyka również osoby niepełnosprawne. Jest to trudna grupa, ze względu na swoje zindywidualizowane problemy zdrowotne, które wiążą się również ze stopniem niepełnosprawności (lekki, umiarkowany, znaczny), utrudniającym podejmowanie wielu aktywności. Pomimo tego, że od lat prowadzone są kampanie na rzecz osób z dysfunkcjami, tak by nie były one dyskryminowane, a także znacznych nakładów pochodzących z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego czy też PFRON-u⁸. Wśród pracodawców zdaje się nadal pokutować myślenie, że zatrudnienie osoby niepełnosprawnej związane jest tylko z obowiązkami, takimi jak finansowe obciążenie, czy też problemy ze strony prawnej. Jednakże poza tymi faktycznymi obowiązkami, zatrudnienie takiej osoby wiąże się z korzyściami (np. dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników z orzeczeniem, obniżenie obowiązkowej wpłaty na PFRON, zwrot kosztów na przystosowanie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, dofinansowanie szkoleń pracowników niepełnosprawnych). Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Polsce na koniec I kwartału 2022 wynosił 29,8%, a w województwie lubelskim 23,4%. Przez lata powoli, ale ten wskaźnik zwiększa się. Wykres 5 przedstawia tę sytuację.

⁸ Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Wykres 5 Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w latach 2018-2022 w Polsce i województwie lubelskim (w %)

Źródło: [Bank Danych Lokalnych GUS](#)

Na koniec czerwca 2022 r. w rejestrach PUP znajdowało się 3 425 osób niepełnosprawnych, w tej grupie 2 410 osób to długotrwale bezrobotni (tj. 70,4%). Długotrwale bezrobotne kobiety stanowiły mniejszość (935, tj. 38,8%), analizując grupy wiekowe najwięcej osób miało powyżej 50 lat (49,9%). Podobnie było z osobami niepełnosprawnymi poszukującymi pracy. Ogółem zarejestrowanych było 635 osób, z czego 39,5% miała powyżej 50 lat.

Tabela 3 Osoby z niepełnosprawnością długotrwale bezrobotne i poszukujące pracy na koniec czerwca 2022

	Ogółem	kobiety	Wiek 18-24	Wiek 25-29	Powyżej 50 r. ż.	Stopień znaczny lub umiarkowany	Ze specjalnymi schorzeniami
Bezrobotni	2 410	935	71	161	1 202	787	681
Poszukujący pracy	635	248	10	39	251	562	272

Źródło: Sprawozdanie MRiPS-07 tablice wojewódzkie

W raporcie opublikowanym przez PRFON w 2017 r.⁹ znalazły się wyniki, wskazujące na fakt, że większość osób niepełnosprawnych rejestrujących się w PUP, nie jest zainteresowana podjęciem pracy. „Wśród osób objętych badaniem aż 84% przyznało wprost, że nie poszukuje aktywnie pracy. Głównym powodem są ograniczenia związane ze stanem zdrowia

⁹ [Badanie potrzeb osób niepełnosprawnych](#)

i niepełnosprawnością. Inna przyczyna to ich niskie kompetencje i wykształcenie.”¹⁰. Część tych osób posiada również niską samoocenę lub też stwierdza, że podjęcia pracy zwyczajnie im się nie opłaca. Takie osoby podejmują pracę nierejestrowaną, żeby się utrzymać oraz robią to po to, aby nie stracić świadczeń socjalnych. Takie pobudki są tożsame z tymi, które posiadają pozostali bezrobotni.

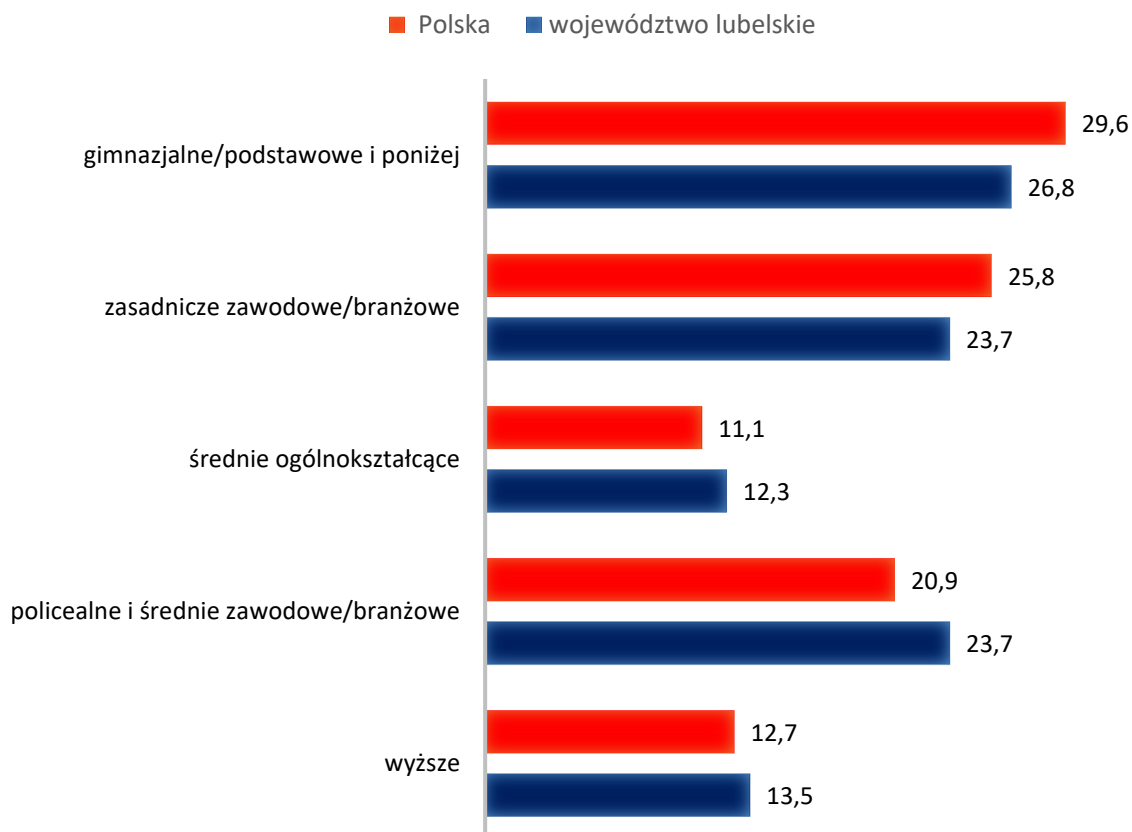
2.3 Wykształcenie długotrwale bezrobotnych

Wykształcenie wydaje się być jedną z istotniejszych cech osób wchodzących lub będących na rynku pracy. W obecnych czasach wyższe wykształcenie nie musi gwarantować wysokich zarobków, ale również nie musi uchronić przed długotrwałym bezrobociem. Niedopasowane wykształcenie, jak i inne kwalifikacje stają się problemem, przy wejściu na rynek pracy.

Wskaźniki poziomu wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych w Polsce i w województwie lubelskim rozkładają się bardzo podobnie. W obu przypadkach najwyższy odsetek stanowią kategorie z niskim wykształceniem. Są to osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – Polska 29,6%, np.. lubelskie 26,8%, jak również osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia - Polska 25,8%, woj. lubelskie 23,7%. Można zauważyć, że w kraju, jak i w województwie lubelskim ok. 50% omawianej grupy nie posiada średniego wykształcenia. Świadectwo ukończenia szkoły policealnej i średniej zawodowej posiadało w Polsce 21% np. woj. lubelskim 23,7%, a średnie ogólnokształcące w Polsce 11,1% i w woj. lubelskim 12,3%. Długotrwale bezrobocie dotyka także osoby z wyższym wykształceniem, ale jest ich o połowę mniej niż osób z niskim wykształceniem.

¹⁰ https://www.nik.gov.pl/Aktywizacja_zawodowa_osob_z_niepelnosprawnościami

Wykres 6 Długotrwale bezrobotni według wykształcenia na koniec czerwca 2022 r. (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 0-1

2.4 Staż pracy długotrwale bezrobotnych

Niskie wykształcenie idzie w parze z brakiem lub bardzo niewielkim doświadczeniem zawodowym długotrwale bezrobotnych. Dochodzi tutaj do momentu, gdzie bezrobotny wpada „w pułapkę” - ze względu na niskie wykształcenie nie może podjąć pracy, a przez to również brakuje mu doświadczenia, które bardzo często wymieniane jest w ofertach pracy. Pokazują to dane zawarte w tabeli 4. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych posiada krótkie doświadczenie - do 1 roku (ponad 27%), następnie od 1 roku do 5 lat (ok. 23%) oraz ci, którzy w ogóle nie posiadają doświadczenia – było ich ponad 19%. Na drugim biegunie są osoby, które posiadały staż pracy między 20 a 30 lat (ok. 5%), a jeszcze mniej było osób, które posiadały staż pracy ponad 30 lat (niewiele ponad 1%).

Tabela 4 Staż pracy długotrwale bezrobotnych

	30 czerwca 2021		31 grudnia 2021		30 czerwca 2022	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
do 1 roku	11 790	27,1%	11 198	27,4%	10 477	27,8%
1–5	10 138	23,3%	9 501	23,2%	8 797	23,3%
5–10	5 329	12,3%	4 948	12,1%	4 630	12,3%
10–20	4 833	11,1%	4 574	11,2%	4 146	11,0%
20 –30	2 277	5,2%	2 018	4,9%	1 849	4,9%
30 lat i więcej	585	1,3%	571	1,4%	491	1,3%
bez stażu	8 537	19,6%	8 077	19,8%	7 302	19,4%
ogółem	43 489	100%	40 887	100%	37 692	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 0-1

Podobnie wyglądała sytuacja w kraju, tutaj także najwięcej długotrwale bezrobotnych posiadało krótki staż pracy – było ich na koniec czerwca 2022 r. 47,5% (w tym do 1 roku 22,1%, a między 1 -5 lat 25,4%). W rejestrach figurowało niespełna 13% osób, które w ogóle nie miały doświadczenie zawodowego, co jest zdecydowanie mniejszym odsetkiem niż w woj. lubelskim. Niestety takie okoliczności potwierdzają tylko fakt, jak trudno osobom pozostającym przez dłuższy okres bez pracy znaleźć się wśród zatrudnionych.

2.5 Wiek długotrwale bezrobotnych

Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych jest w wieku produkcyjnym, czyli tym kluczowym w odniesieniu do rynku pracy. Najczęściej są to osoby w wieku od 25 do 44 lat. W przedziale wiekowym 25-34 lata oraz 35-44 lata znajduje się ponad 26% zarejestrowanych. Kolejną ponad 20% grupą są osoby wieku pomiędzy 45 a 54 lat. Łączny odsetek tych trzech grup stanowi ponad 70%. Z perspektywy ekonomicznej, nie powinni oni się znajdować w rejestrach PUP, lecz pracować. Osoby młode (18-24 lata) stanowiły na koniec 2021 r. 8,3%, a w pierwszym półroczu 2022r. było ich mniej i nie przekroczyli 8%. Grupa ta ze względu na swoją specyfikę ma jeszcze szansę wrócić na rynek pracy, jeśli oczywiście tego zechce. Osobom młodym łatwiej znaleźć jakąkolwiek pracę, a wiek daje im większe możliwości kontynuowania kształcenia. Pomimo podobnej wielkościowo grupy (powyżej 60 lat) w szeregach PUP, takie osoby mają mniejszą możliwość wyjścia z długotrwałego bezrobocia. Powodem, tego jest np. gorszy stan zdrowia oraz brak chęci i możliwości pójścia do pracy. Lubelski czy też krajowy rynek pracy nastawiony jest bardziej na osoby w wieku mobilnym, a

nie na osoby, którym bliżej jest do emerytury. Powodem tego może być dyskryminacja, jak i stereotypowe postrzeganie przez pracodawców osób starszych, których przynajmniej część z nich widzi jako mniej atrakcyjnych pracowników, ze względu na wiek, który ma utrudniać przyswajanie wiedzy, ale też stan zdrowia, który może powodować większą absencje lub uniemożliwiać wykonywanie pewnych czynności. Osoby długotrwale bezrobotne często same nie wierzą w siebie, co powoduje że nie chcą podnosić swoich kwalifikacji w efekcie uniemożliwiają im rozwój zawodowy. Pracodawcy objawiają się także zatrudniać osoby w wieku okołoemerytalnym, ze względu na okres ochronny takiego pracownika, którego w przypadku pogorszenia się koniunktury gospodarczej czy też finansowej firmy nie będzie mógł zwolnić.¹¹

Tabela 5 Długotrwale bezrobotni według wieku

	Grudzień 2021		Czerwiec 2022	
	Liczba	%	Liczba	%
18–24 lat	3 388	8,3	2 814	7,5
25–34 lata	10 979	26,9	9 964	26,4
35–44 lata	10 758	26,3	10 050	26,7
45–54 lata	8 273	20,2	7 809	20,7
55–59 lat	4 363	10,7	4 136	11
60 lat i więcej	3 126	7,6	2 919	7,7
ogółem	40 887	100	37 692	100

Źródło: Sprawozdanie MRPiT-01 oraz sprawozdanie MRiPS 0-1

2.6 Formy wsparcia dla długotrwale bezrobotnych

Długotrwale bezrobotni mogą korzystać z różnych form wsparcia, jednak jest to grupa, którą bardzo trudno jest zaktywizować. Z danych z tabeli 6 i 7 można wywnioskować, że z niektórych form bardziej wolą korzystać kobiety. W przypadku długotrwale bezrobotnych ich wyrejestrowania z powodu skorzystania z form aktywizacji (np. podjęcia pracy, prac interwencyjnych, robót publicznych czy też szkoleń albo stażu) stanowią od 20% do 30 kilku procent liczby osób korzystających z tych form ogółem. W 2021 r. wyrejestrowało się z urzędów pracy 35,9%, a w I półroczu 2022 r. 36,3% omawianej grupy do ogółu bezrobotnych. Najczęściej osoby te korzystają ze szkoleń (2021 r. - 34,6% i 33,9% w I półroczu 2022 r. w stosunku do ogółu osób bezrobotnych) oraz staży (32,8% w 2021r. i 30,2% w I półroczu

¹¹ [Niewiadomska.A Przyczyny wykluczenia osób starszych z rynku pracy w Polsce](#)

2022r.). Osoby te mniej chętnie podejmują prace interwencyjne, czy też rozpoczynają własną działalność gospodarczą. Szczegółowe dane dla wszystkich osób bezrobotnych zaprezentowano w tabeli 6, a odnoszące się tylko do długotrwale bezrobotnych w tabeli 7.

Tabela 6 Wybrane formy wsparcia dla bezrobotnych

Formy wsparcia		2021		Od stycznia do czerwca 2022	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Wyrejestrowani		93 824	45 930	45 710	22 579
podjęcia pracy		50 665	25 608	22 864	11 400
podjęcia pracy niesubsydiowanej		41 995	21 700	18 632	9 495
podjęcia pracy subsydiowanej		8 670	3 908	4 232	1 905
W tym	prac interwencyjnych	2 286	1 313	1 301	700
	robót publicznych	1 046	440	621	242
	podjęcia działalności gospodarczej	2 102	792	906	370
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	138	62	71	32
rozpoczęcia szkolenia		5 197	1703	2 534	1 016
rozpoczęcia stażu		10 065	7 015	5 823	4 073

Źródło: opracowanie własne na podstawie załączników MRiPS-01

Tabela 7 Wybrane formy wsparcia dla długotrwale bezrobotnych

Formy wsparcia		2021		Od stycznia do czerwca 2022	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Wyrejestrowani		33 664	17 423	16 592	8 575
podjęcia pracy		14 841	8 009	6 921	4 264
podjęcia pracy niesubsydiowanej		12 812	7 087	5 987	3 302
podjęcia pracy subsydiowanej		2 029	922	934	408
	prac interwencyjnych	531	312	324	171

Formy wsparcia		2021		Od stycznia do czerwca 2022	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
W tym	robót publicznych	314	120	171	57
	podjęcia działalności gospodarczej	494	198	201	95
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	44	22	26	8
rozpoczęcia szkolenia		1 798	765	858	455
rozpoczęcia stażu		3 306	2 399	1 756	1 280

Źródło: opracowanie własne na podstawie załączników MRiPS-01

3 Długotrwale bezrobotni według zawodów

Sytuacja długotrwale bezrobotnych jest spowodowana bardzo indywidualnymi czynnikami, chociaż zauważalne są pewne kluczowe cechy. Są to wykształcenie (niskie), wiek (osoby starsze), ale również zdrowie, sytuacja rodzinna czy losowa człowieka. Tabela 8 przedstawia zawody, jakie wykonywali długotrwale bezrobotni przed rejestracją lub jeśli nie pracowali, jakie zawody wynikają z ich wykształcenia. Jak widać najczęściej długotrwale bezrobotnych pracowało w zawodzie sprzedawcy, kucharza, pomocnika robotnik budowlanego czy robotnika gospodarczego. Należy zwrócić uwagę, że wśród ogółu osób bezrobotnych znaczna część została zarejestrowana w tych samych zawodach. Jednocześnie długotrwale bezrobotni stanowią ponad połowę zarejestrowanych w tych zawodach. Warto dodać, że do większości z wykonywanych zawodów niepotrzebne jest wyższe wykształcenie. Jednakże w tej grupie znalazły się też 3 zawody, w których jest ono niezbędne: specjalista administracji publicznej, nauczyciel przedmiotu w szkole ponadpodstawowej oraz psycholog. Należy jednak zaznaczyć, że największą grupą osób wśród długotrwale bezrobotnych pozostawali ci, którzy nie posiadali żadnego zawodu, było ich ponad 7 tys. co stanowiło 62,5% ogółu bezrobotnych bez zawodu.

Tabela 8 Zawody z najwyższą liczbą długotrwale bezrobotnych w województwie lubelskim na koniec I półrocza 2022 r.

Zawód	Ogółem bezrobotni	Ogółem długotrwale bezrobotni	% długotrwale bezrobotni do ogółem
Bez zawodu	12 201	7 623	62,5
Sprzedawca	3 805	2 382	62,6
Kucharz	1 733	1 223	70,6
Pomocniczy robotnik budowlany	1 289	846	65,6
Robotnik gospodarczy	910	651	71,5
Ślusarz	972	634	65,2
Murarz	745	534	71,7
Krawiec	762	516	67,7
Technik ekonomista	795	504	63,4
Fryzjer	784	489	62,4
Cukiernik	592	413	69,8
Mechanik pojazdów samochodowych	756	408	54,0
Technik mechanik	691	406	58,8
Pracownik utrzymania czystości (sprzątaczką)	502	351	69,9
Pomocniczy robotnik przemysłowy	435	302	69,4
Magazynier	572	279	48,8
Specjalista administracji publicznej	496	271	54,6
Piekarz	433	264	61,0
Nauczyciel przedmiotu w szkole ponadpodstawowej	385	259	67,3
Stolarz	407	239	58,7
Pedagog	412	233	56,6

Źródło: Załącznik nr 1 do sprawozdania MRiPS 0-1 za I półrocze 2022

Także w tabeli 9, gdzie zaprezentowane analogiczne zestawienie w podziale na płeć, dominują osoby nie posiadające profesji. Natomiast na szczycie rankingu zawodów znajduje się zawód sprzedawcy oraz kucharza. Większość z zarejestrowanych w tych profesjach stanowią kobiety. Pozostałe zawody, które można byłoby nazwać bardziej kobiecymi - np. krawiec, fryzjer, szwaczka ręczna czy też pracownik utrzymania czystości (sprzątaczką). Do wykonywania większości zawodów (wskazanych w tabeli) wystarczyło posiadanie wykształcenia średniego/policealnego i średniego zawodowe/branżowego II stopnia lub

zasadniczego zawodowego/branżowego I stopnia. Chociaż także tutaj znalazły się osoby zawodami z wyższym wykształceniem takie jak: pedagog, nauczyciel przedmiotu w szkole podstawowej, specjalista administracji publicznej czy też ekonomista.

Tabela 9 Zawody z najwyższą liczbą długotrwale bezrobotnych kobiet w województwie lubelskim na koniec I półrocza 2022 r.

Zawód	Ogółem długotrwale bezrobotni	Długotrwale bezrobotne kobiety	Długotrwale bezrobotni mężczyźni	% długotrwale bezrobotnych kobiet do ogółem bezrobotnych
Bez zawodu	7 623	4 494	3 129	59,0
Sprzedawca	2 382	2 118	264	88,9
Kucharz	1 223	1 019	204	83,3
Krawiec	516	510	6	98,8
Fryzjer	489	479	10	98,0
Technik ekonomista	504	425	79	84,3
Cukiernik	413	370	43	89,6
Pracownik utrzymania czystości (sprzątaczką)	351	344	7	98,0
Pedagog	233	214	19	91,8
Specjalista administracji publicznej	271	200	71	73,8
Pomoc kuchenna	215	195	10	90,7
Kelner	202	180	22	89,1
Technik prac biurowych	206	175	31	85,0
Nauczyciel przedmiotu w szkole podstawowej	259	173	86	66,8
Szwaczka ręczna	171	169	2	98,8
Pakowacz ręczny	207	165	42	79,7
Technik żywienia i usług gastronomicznych	183	162	21	88,5

Zawód	Ogółem długotrwale bezrobotni	Długotrwale bezrobotne kobiety	Długotrwale bezrobotni mężczyźni	% długotrwale bezrobotnych kobiet do ogółem bezrobotnych
Robotnik gospodarczy	651	162	489	24,9
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	189	159	30	84,1
Ekonomista	227	153	74	67,4

Źródło: Załącznik nr 1 do sprawozdania MRiPS-01 za I półrocze 2022

4 Podsumowanie

W grupie długotrwale bezrobotnych częściej znajdują się kobiety, niezależnie czy to w regionie czy kraju. Jest to grupa, którą bardzo ciężko zaaktywizować i stanowi ona spore wyzwanie dla powiatowych urzędów pracy. Przyczyną długotrwałego bezrobocia jest m.in. brak chęci do zaprowadzenia zmian w swoim życiu, gdyż jeśli takie osoby pozostają długo poza rynkiem pracy to często nie mają motywacji, żeby na niego wrócić. Ich kwalifikacje stają się przestarzałe i niedopasowane do współczesnego rynku pracy. Takie osoby są mniej mobilne - jeśli chciałby znaleźć pracę to najlepiej w tym mieście, w którym mieszkają albo chociaż powiecie, co czasem jest wręcz niemożliwe (np. ze względu na brak dużej liczby pracodawców). Trudną do zbadania pozostaje także kwestia szarej strefy, gdzie część osób długotrwale bezrobotnych, może pracować, ale bez umowy, a pozostają w rejestrach urzędów pracy tylko z powodu potrzeby posiadania ubezpieczenia zdrowotnego. Sytuacja ta być może się zmieni. Od jakiegoś czasu mówi się o zmianach w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w kontekście braku powiązania rejestracji w urzędzie pracy z posiadaniem ubezpieczenia. To według niektórych w dużej mierze zmniejszyłoby bezrobocie, w tym długotrwale, ponieważ klientami urzędów pracy przestałyby być osoby, które pracy rejestrowanej nie oczekują i nie chcą się aktywizować, przy czym należy podkreślić różne powody takiego stanu rzeczy. Oznacza to, że w urzędach pozostaje obecnie istotna część osób, które należy próbować aktywizować, mimo ich niewielkich chęci na jakąkolwiek zmianę swojej sytuacji.

W województwie lubelskim spory problem w zaktywizowaniu osób długotrwale bezrobotnych stanowić może jego rolniczy charakter, jak również brak przemysłu, a co za tym idzie brak miejsc pracy i nowych inwestycji (szczególnie w rejonach z wysoką stopą bezrobocia). W obecnej sytuacji o takie inwestycje może być jeszcze trudniej ze względu na prawdopodobny kryzys energetyczno-gospodarczy. Warto także podkreślić, że postępująca cyfryzacja i automatyzacja pracy mogą wypierać z rynku osoby o najbardziej popularnych oraz najślabszych kompetencjach i kwalifikacjach.